

Dokumentumok Hibbey-Hosztják Albertről¹

Közreadja: HADOBÁS SÁNDOR

1. Hibbey-Hosztják Albert önéletrajza (1959)

1. 1881. ápr. 7-én születtem Liptómegeye Hibbe község[é]ben.

2. [Az] elemi iskola 6 osztályának elvégzése után 1893-1901. években végeztem Lőcsén az áll. Főreáliskola I-VII. osztályait, itt érettségiztem s az itteni Kir. Kath. Gimnáziumban latinból is külön érettségit tettem.

3. 1901-1904. években a selmecbányai „Bányászati és Erdészeti Akadémia” hallgatója voltam, a hol megszereztem a bányamérnöki szakra előírt tantárgyakból az abszolutóriumot, majd 1906. okt. 17-én tettem le az államvizsgát, a miről az okt. 17-én BM.IK. 278. sz. alatt kelt bányamérnöki oklevél tanúskodik.

4. 1904. szept. 12-én léptem állami szolgálatba a „Selmecbánya-i Bányagazgatóság”-hoz tartozó „Szelakna-i Bányahivatal” kötelékében volt drótkötélgyárba mérnökgyakornoki minőségben, a honnan 1905. febr. 1-től szept. végéig kirendeltem a Selmecbánya-i Akadémia ábrázológeometria tanszékehez tanársegédi szolgálat ellátására.

5. 1905. okt. 1-én léptem az „Állami Vas- Acél és Gépgyárak” szolgálatába és pedig a „Diósgyőr-i Vas és Acélgyár” bányauzemeihez, a hol az alábbi állomásokon 1939. szept. 30-ig, nyugdíjra jogosító tényleges szolgálatban, majd 1939. okt. 1-től 1945. novemberig szerződéses viszonyban teljesítettem szolgálatot.

---

¹ *Hibbey-Hosztják Albert* (1881–1959) bányamérnök, a borsodi szénbányászat kiemelkedő személyisége életrajzát a *Bányásztörténeti Közlemények* I. (2006/1.) számában közöltük. A most bemutatott dokumentum ehhez szolgáltnak kiegészítő adatokkal. Az iratokat fénymásolatban bocsátotta rendelkezésünkre *Nagy Tibor*, amiért ezúton mondunk köszönetet. A szövegeket – néhány apró kiigazítástól eltekintve – az eredeti helyesírással adjuk közre. (A szerkesztő.)

a. 1905. okt. 1-től Perces Ujajnán mérnökgyakornoki, majd 1907-től felelős üzemvezetői minőségben vettem részt a percesi II. sz. akna és a légakna lemélyítésében, mind a kettővel 36 m. összefüggő vastagságban levő laza, vízdús ú. n. üszóhomok rétegen áthaladva.

b. 1909. okt. 28-án szolgálati érdekből lettem áthelyezve Ormospusztára azzal a megbízással, hogy az itt két lejtősaknával és két légaknával megnyitandó bányauzem telepítési és kivitelezési terveit készítsem el és azok alapján indítsam el a széntermelést. Köztudomású, hogy ez az üzem ma is 50 év múltán „Ormosbánya” néven jelentős szerepet játszik az Ország széntermelésében. Az első világháború 1916-17 éveiben, a mikor a Diósgyőri Vasgyár szénszükséglete rohamosan emelkedett, saját kezdeményezésemből vállaltam az ormospusztai teendőim mellett a Múcsony község birtokhatára alatti szénelőfordulás kivizsgálását, 18 fúróluk segítségével való úgy mennyiségi, mint minőségi meghatározását és utóbbiak alapul vételével a szénjognak Diósgyőr-vasgyár részére való megszerzését, majd a széntermelésben ma is kimagasló szerepet betöltő s időközben „Alberttelep” nevet nyert bányauzem terveinek elkészítését és ezek alapján a kivitelezést. Ormospusztán és Alberttelepen mint közvetlen felelős üzemvezető 1909-től 1928-ig, azaz 19 éven át működtem.

c. 1928. novemberében Diósgyőr-vasgyári székhellyel ügyosztályfőnöki minőségben vettem át Diósgyőr-Vasgyár összes szén, vas, mészkő (nagyolvasztói huzaganyag szükséglet) és homokbánya (vas és acélöntődék szükséglete) üzemeinek központi vezetését, a mi 1939. szept. 30-ig, 35 évi tényleges szolgálat után bekövetkezett nyugdíjazásomig tartott.

d. A Baross aknai ú. n. Adriányi széntelepi kénben (S) szegény s erősen kimerülőben levő szén pótlására, még tényleges szolgálatom utolsó éveiben foglalkoztam megszakítás nélküli pótlását biztosító új aknatelepítés terveivel. Ezek alapján elhatározottat Diósgyőr község határában, a korábban Radostyán dűlőben tervezett, de abban maradt aknatelepítéshez kivezetett bányavasut felhasználásával „Lyukó” nevű dűlőben két függőleges és egy lejtősaknából álló s napi 150 vagon termelésű bányauzem létesítése.

e. 1939. okt. 1-től 1945. novemberig terjedő időre – a mikor is már szerződéses viszonyban álltam – esik a „Mátyás” és „Wiesner” nevű széntelepek leművelésére irányuló 800 m. hosszban tervezett lejtősaknának 500 m-re való lemélyítése házi kezelésben és az „Adriányi” nevű széntelep leművelését biztosító két, egyenként 300-320 m. mély, 5, illetve 3,8 m átmérőjű függőleges aknák lemélyítése, még pedig a laza és vízdús, finomszemcséjű homokrétegekre való tekintettel speciális ú. n. fagyasztó eljárás.

rással, a mely munka csak kellő tapasztalattal és hozzá való gépi berendezéssel (a minő akkor egész Európában csak 2 garnitúra volt) rendelkező vállalkozóra bízott s annak szakszerű és az előírásoknak megfelelő végrehajtását ellenőrizni képzete feladatomat.

6. Aktiv szolgálatom ideje alatt tapasztalat szerzés céljából megfordultam az akkor üzemben levő összes érdemleges hazai szénbányában, részben átvizsgálói és szakértői minőségben is. Ugyancsak tanulmányi céllal bejártam: a Westfália-i Ruhr vidék Dortmund stb. bányáit, Felső Szilézia: Beuthen, Hindenburg, Gleiwitz és Katowice környéki bányáit, megfordultam a Szászország-i Zwickau nevű bányakomplexumban és tanulmányoztam a Saar vidék bányáit is. – 1936-ban pedig részt vettem a Páris-i bányászati és geológiai kongresszuson.

7. 1949-1950-ben a „Nehézipari Minisztérium” bányászati főosztályának megbízása alapján:

a. Dorogon a VIII. sz. akna,

b. Középdunántúlon: Pusztavám, Kisgyón és Dudar-i aknák,

c. [a] Borsodi Szénmedencében és pedig a Diósgyőr-i körzetben levő: Baross akna, Finkey táró, Perces, Lyukó, Anna és Márta bányák,

c. Sajóvölgyében levő: Edelény, Alberttelep, Rudolftelep I, II, III. aknák, Ormospuszta I, II, III-as aknák, Klastromvölgyi és József akna, Szuhakálló, Kurittyán, Felsőnyárád, Szeles és Sajókazai bányák földalatti vagyontárgyainak leltárba való felvételét végeztem.

8. 1950. május 15-től 1952-ben bekövetkezett megbetegedésemig a „Miskolci Útfenntartó N. V.”-nál tervelőadói minőségben dolgoztam.

9. Fennebb vázolt tevékenységemért három elismerésben részesültem:

a. Egyik, az 5. a, b, c, d, e alatt ismertetett új bányauzemek létesítésében együtt, ki ésszel, ki kézzel dolgozó munkatársaim részéről ért, a mikor sejtve közeledő nyugdíjba vonulásomat, közel ezren sajátkezű aláírással ellátott beadványban azzal a határozott kívánsággal fordultak az illetékes fórumokhoz, hogy az általam kezdeményezett, tervezett és Múcsony község határában üzembe helyezett bánya és lakógyarmat nevéről „Alberttelep”-nek neveztessek el, amihez az akkori Belügyminisztérium hozzá is járult, a mennyiben 80.628/1938 B.M. szám alatt elrendelte a telepnek, mint lakótelepnek „Alberttelep” néven a helységnévtárba való felvételét.

b. A másik a Magyar Kormány részéről ért, a mikor is a hazai szénbányászat erén tett szolgálataim elismeréséül 3.359/Elnöki/1938 sz. alatt „bányaugyi főtanácsos”-i kinevezésben részesültem.

c. A harmadik a Disznóshorvát-i, jelenleg Izsófalva-i Községi Elöljáróság és Képviselőtestület részéről ért, a mikor is a közöttük eltöltött 3 év-tized után „díszpolgársággal” tiszteltek meg.

10. Bányaműszaki tevékenységem mellett gondom volt arra is, hogy a bányatelepek ifjúságából bányász utánpótlás nevelődjék, ezért gondoskodtam oda való lekötésükről, minden bányatelepen kellőleg vezetett sport, olvasó, zene és műkedvelő körök létesítésével.

Miskolc, 1959. I. 2.

Hibbey-Hosztják Albert
nyug. műszaki főtanácsos
aranydiplomás bányamérnök

3, 1901-1904 években a selmecbányai „Bányászati és Erdészeti Akadémia” hallgatója voltam, a hól megke-
sztem a bányamérnöki szakra előít tantárgyak-
ból az abszolútó díjmal, majd 1906 okt. 17-én tettem
le az államvizsgát, a miről az okt. 17-én B.M. JK. 278. sz. a-
latt kelt bányamérnöki oklevél tanúsít. oldis.

4, 1904 sept. 12-én léptem állami vizsgálatba a Selmec-
bánya-i Bányamérnökök tanácsának hox tanácsos Kéladna-i
Bányaközvetítői Helyettesében volt drothelyettesbe mér-
nökök adóvívóli minőségben, a honnan 1905 febr. 1-ét
sept. végéig kirendelttetem a Selmecbánya-i Aka-
demia abtárológeometriai tanszékehez tanárse-
gedi vizsgálatot ellátására. -

Részlet Hosztják Albert kéziratos önéletrajzából.

2. Jegyzőkönyv a „Disznóshorvát díszpolgára” cím ado- mányozásáról Hibbey-Hosztják Albert számára (1937)

Felvétellett Disznóshorvátón [az] 1937. évi augusztus hó 19-én tartott
diszközgyűlésen.

Jelen voltak Hubay Sándor községi bíró elnöklete alatt:

I. Legtöbb adót fizető képv. test. tagok: 1. Buck Ferenc, 2. Vécsey Ferenc.

II. Választott képv. test. tagok: 1. Kellner Béla, 2. Gál József, 3. B. Varga Béla.

III. Szavazattal bíró előljárásági tagok: 1. vitéz Skultéty Gábor körjegyző, 2. Hubay András t. bíró, 3. Hubay József, 4. Szarka András, 5. ifj. Gál Pál, 6. Veres György esküdtek, 7. Kotán János körgyám.

A szavazattal bíró közgyűlési tagok száma: 31.

A megjelent képviselőtestületi „ „ : 14.

A meghívásról mindenki értesült.

Elnök üdvözlö az egybegyűlt képviselőtestületi tagokat és a közgyűlés szabályszerű egybehívásának és határozatképességének megállapítása után a diszközgyűlést megnyitja. A jegyzőkönyv hitelesítésére: Kellner Béla és Vécsey Ferenc képv. test. tagokat kéri fel.

A közgyűlés együttesen elmondja a „Magyar Hiszekegyet”.

Jelenti körjegyző, hogy a mai képviselőtestületi diszközgyűlés egyetlen tárgyát képezi Hibbey Hosztják Albert bányamérnök, műszaki főtanácsos Urnak díszpolgárrá választási ügye.

Hibbey Hosztják Albert főtanácsos Úr, úgy a kincstári bányatelepek mint a község fejlesztése érdekében áldásos munkát fejtett ki nem csak itt léte alkalmával, hanem a Disgyőri-Vasgyárba történt elköltözése óta is.

Engedje meg a képviselőtestület, hogy rövid visszapillantást vessek Főtanácsos Urnak munkásságára és felelevenítsem azt [azokat] a nehéz küzdelmes időket, mely[ek]ben Főtanácsos Úr hazafias érzéssel és vasakaratot tanusító buzgalommal vezette a reája bízott telep lakosságát és támogatója volt mindenkor a község vezetőségének.

Ott látjuk Főtanácsos Urat egy kis pusztaság közepén egyedül, midőn Ormospuszta bányatelepen az első kapavágást megteszi. Nem telik bele pár esztendő, és a zakatoló gépek, szénszállító csillék zajában már egy rendezett kis kolónia csendes lakóházai is hirdetik az alkotó munkáskezet. A lakóházakkal egyidejűleg épül az iskola, hogy a munkások gyermekei oktatásban, a felnőttek pedig lelki gondozásban részesüljenek, mert az iskolaépületben tartják az istentiszteleteket is.

A felekezeti békeesség és vallásos nevelés szép példáját látjuk ezen kis telepen, mert Hibbey Hosztják Albert főtanácsos Ur a különböző vallásfelekezeti lelkészeknek, kik a bányateleptől több kilométerre fekvő különböző községekben laktak, tapintatos közbenjárásával mintegy kötelezővé teszi, hogy [a] kis telep lakosságának lelki gondozásáról meg ne feledkezzenek.

Ott látjuk Főtanácsos Urat a kultúra fáklójaként ezen kis telep élén. A világtól mintegy elzárva lévő, kezdetben járműveken alig megközelíthető kis telep hamarosan a vidék kulturájának a központja lesz. Szébbnél

szébb ünnepélyek, műkedvelő előadások, barátságos összejövetelk hoz-
zák össze a vidék intelligenciáját és egyéb lakosságát ezen kis telepen, aho-
vá mindenki szívesen és örömmel eljött és a nehéz gondok közepette is,
mintegy megfrissülve távozott. Ezen ünnepélyeknek, műkedvelő előadá-
soknak, összejövetelknek rendezésénél mindenkor Hibbey Hosztják Al-
bertet láttuk az élén. A bányatelepen analfabéta tanfolyamokat rendeztet,
ismeretterjesztő előadásokat tart és mielőtt még ez a községeknek
a feladatát képezte volna. A leventeintézményt Ormospusztán odafejleszt-
tette, hogy az ormospusztai levente csapat hamarosan országos hirre tesz
szert, sikereket ér el nem csak a járási és a megyei versenyeken, de az or-
szágos levente versenyeken is. A nehéz háborus idők alatt egyedül vezet
a bányatelep üzemét. A sok idegenből idevezényelt munkás és hadifog-
oly felett ép[pen] olyan rendet tart fenn, mint a telep állandó kolonizált
munkássága felett, mely munkásság a rendhez, fegyelemhez szoktatva a
községi előljáróságnak a kikerülhetetlen hivatalos ügyeken kívül vajmi
kevés munkát ad.

A forradalmi idők alatt Főtanácsos Urat is kikezdi lelketlen agitató-
rok, de hogy a bányatelep lakossága raga[s]zkodással és elismeréssel adó-
zott munkásságának, bizonyítja azon körülmény, hogy családjának, míg a
Főtanácsos Úr a központba vezényelve volt, [a] legkisebb bántódása sem
történt és a bányatelepre történt visszatértekor a legnagyobb örömmel fo-
gadták.

A közügyek intézésénél Főtanácsos Úr mindig az első, aki az előljáró-
ság segítségére siet. Nincs egy fontosabb képv. testületi közgyűlés, me-
lyen szava döntőleg ne hatott volna a határozatok meghozatalánál. A disz-
nóshorvát-rudabányai vicinális út megépítésénél a vasgyár támogatását
és áldozatkészségét Főtanácsos Úr járja ki és ezzel lehetővé válik, hogy
[a] teljesen járhatatlan fontos közlekedési út Rudabányáig megépül.

A kommun utáni Friedrik² féle választásokat, majd az utána követke-
ző választásokat is Főtanácsos Úr elnöklete alatt bonyolítja le az előljáró-
ság. Az ő vezetése mellett alakul meg Ormospusztán a Keresztény Mun-
kások Olvasóköre³, mely ma is áldásos munkát fejt ki a bányatelep életé-
ben, keresztény és hazafias szellemben irányítja a munkások életét.

Jól[lehet] lehet már hosszabb ideje eltávozott községünkben, itt él ő még
ma is közöttünk. Idetartozónak vallja magát, hisz szülőföldjének elrablá-
sa folytán Disznóshorvát község lett másik otthona. Itt született 4 gyer-

---

² A *Friedrik*, helyesen *Friedrich-kormány* 1919. augusztus 15-től novem-
ber 24-ig állt *Magyarország* élén. (A szerkesztő.)

³ Helyesen: *Ormospusztai Munkások Olvasóköre*. (A szerkesztő.)

meke, itt töltötte le java férfi korát, közel 30 évi munkásság fűzi őt Disznóshorvát községhez. A hozzáforduló községi lakosokat ma is támogatásban részesíti. Bizalommal fordulhat ma is mindenki hozzá.

Szeretettünket, hálánkat tartozunk leróni ezen nemesen érző emberrel szemben, mely legméltóbban abban nyilvánulhat meg, ha őt szeretettünkbe fogadjuk és a község polgárai közé felvesszük.

Indítványozom ezért [mint] körjegyző, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy Hibbey Hosztják Albert államvasgyári főtanácsos urat a község irányába tanusított jóindulatáért és különösen a község fejlesztését előmozdító törekvésünkben állandóan tapasztalt odaadó támogatásáért hálánk és szeretettünk jeléül a község diszpolgáráva választja [válassza] meg.

23/kgy-2089/ki.1937. sz. Véghatározat.

Közgyűlés körjegyző javaslatát lelkesedéssel fogadva egyhangulag ki mondja, hogy Hibbey Hosztják Albert államvasgyári műszaki főtanácsos Urat Disznóshorvát község diszpolgárává választja meg.

Meghatalmazza közgyűlés községi előljáróságot, hogy megválasztott részére a diszpolgári oklevelet művészi kivitelben készít[t]esse el s annak elkészülte után tegyen javaslatot az átadás napjának megállapítása végett.

Ezen határozat ellen az 1933. évi XVI. T. c. 2. §-a értelmében fellebbezésnek helye nincs.

Több tárgy nem lévén, elnök az ünnepélyes diszközgyűlést berekeszti.

Kmft.

Vitéz Skultéty Gábor
körjegyző

(A dokumentum hitelesítő záradékának közlésétől eltekintettünk.)

